

PRINCIPALELE PROBLEME ACTUALE DE GEOGRAFIE POLITICĂ.

CONFLICTELE ÎN SECOLUL XXI

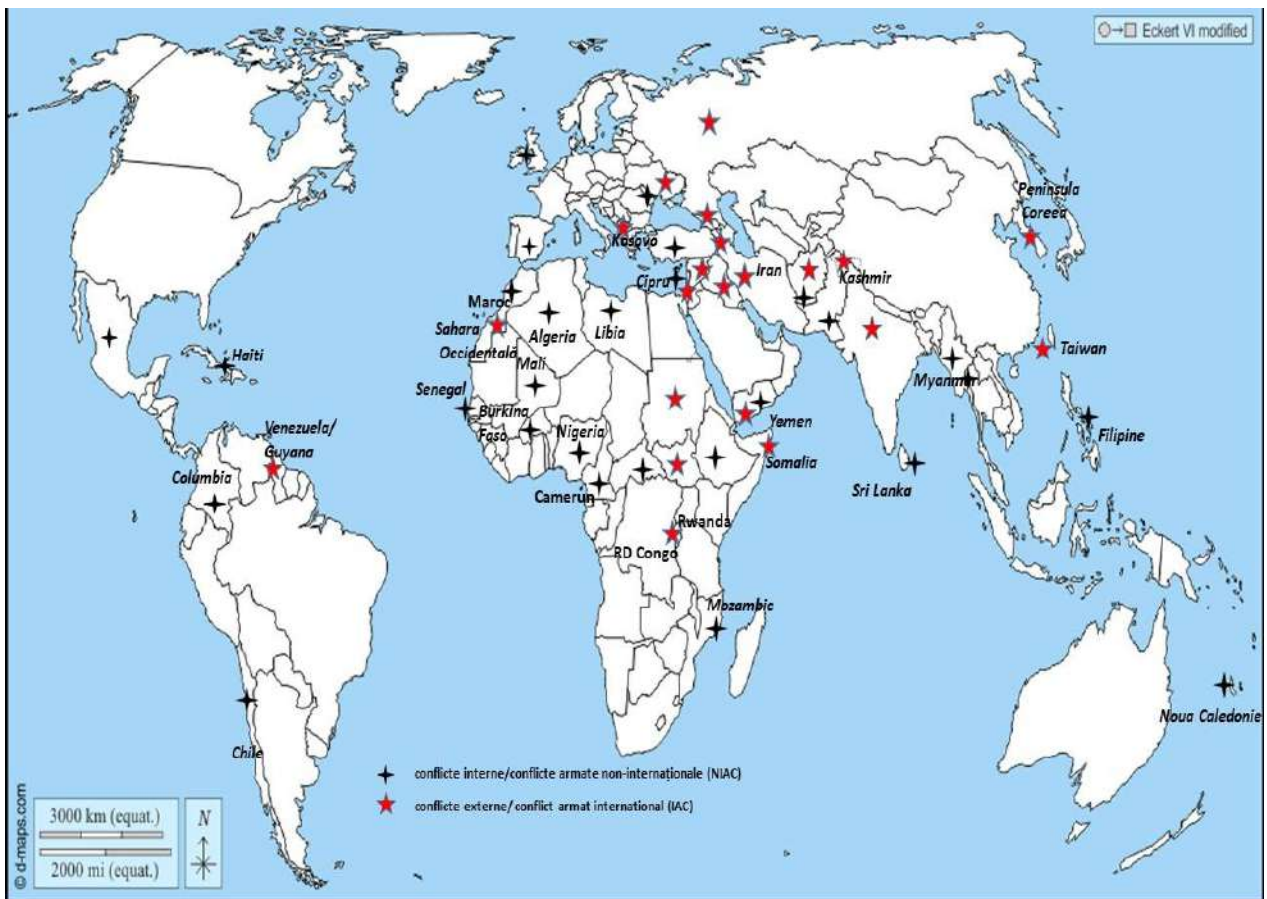
Un conflict reprezintă o stare de tensiune sau confruntare între două sau mai multe părți (state, grupuri, populații) cauzată de diferențe politice, economice, religioase, etnice sau teritoriale. Conflicturile pot fi interne (în interiorul unui stat) sau externe (între două sau mai multe state).

Cauzele principale ale conflictelor în secolul XXI:

- **Resursele naturale** (petrol, apă, gaze naturale) – ex: conflictele din Orientul Mijlociu, conflictul din regiunea Lacului Ciad, alimentat parțial de competiția pentru accesul la apă și terenuri fertile într-o regiune afectată de secetă severă și schimbări climatice. Gruparea Boko Haram a exploatat aceste tensiuni pentru a recruta și a se extinde (țări afectate: Nigeria, Ciad, Camerun, Niger)
- **Diferențele etnice și religioase** – ex: conflictele din Sudan, Myanmar, conflictul dintre musulmanii uiguri și autoritățile chineze din Xinjiang (uiguri, o minoritate etnică musulmană, acuză statul chinez de persecuții religioase și culturale), conflictul religios din Filipine marcat de confruntări între majoritatea creștină și minoritatea musulmană, cunoscută sub numele de Moro.
- **Disputele teritoriale** – ex: conflictul dintre Rusia și Ucraina, conflictul din Marea Chinei de Sud, China revendică majoritatea Mării Chinei de Sud, o zonă strategică bogată în resurse, ceea ce a dus la tensiuni și confruntări diplomatice și militare cu vecinii săi (Filipine, Vietnam, Malaezia, Brunei)
- **Terorismul și radicalizarea** – ex: grupări ca ISIS în Siria și Irak, insurgența islamistă din regiunea Sahel (ex: Mali, Burkina Faso, Niger) unde grupări jihadiste precum Al-Qaeda în Magrebul Islamic și ISIS au destabilizat regiunea, folosind terorismul, violențele împotriva populației civile și răpiri. Statele afectate se confruntă cu guvernări slabe și lipsa unui control eficient asupra teritoriului
- **Inegalitățile economice și sociale** – ex: proteste și instabilitate în Venezuela sau Haiti sau mișcarea „Indignados” și protestele din Spania (2011–2012) declanșată de șomaj ridicat, austeritate și nemulțumiri față de clasa politică. A fost parte a unui val mai larg de proteste sociale din Europa post-criză, reflectând frustrările generate de inegalități și lipsa oportunităților economice.

Exemple de conflicte importante în secolul XXI:

- **Conflictul din Siria (începând cu 2011):**
A pornit ca un protest împotriva guvernului și s-a transformat într-un război civil. Mai multe state și grupări armate sunt implicate. A dus la milioane de refugiați și pierderi mari de vieți omenești.
- **Conflictul Rusia – Ucraina (din 2014, intensificat în 2022):**
Rusia a anexat Crimeea în 2014, iar în 2022 a declanșat un război pe scară largă împotriva Ucrainei. Conflictul a generat o criză umanitară majoră și tensiuni internaționale.
- **Războiul din Afganistan (2001–2021):**
A început ca o reacție la atentatele din 11 septembrie 2001. SUA și aliații au intervenit militar împotriva regimului Taliban. După 20 de ani, trupele internaționale s-au retras, iar talibanii au preluat din nou puterea.

- **Conflictele din Africa Subsahariană**, în state ca Republica Democratică Congo, Mali, Nigeria (lupta cu gruparea Boko Haram), Somalia – conflictele sunt cauzate de lipsa resurselor, tensiuni etnice și instabilitate politică.
- **Conflictul Israel – Palestina (reluat periodic):**
Este unul dintre cele mai vechi și complexe conflicte, având la bază disputele teritoriale și religioase. În 2023–2024, tensiunile au escaladat din nou în regiunea Fâșiei Gaza.

Aplicație practică: Vizionați filmulețul privind conflictul dintre Israel-Palestina (<https://www.youtube.com/watch?v=L53Lr2Fwplg>)

- **Războiul din Yemen** (începând cu 2014), un conflict devastator între guvernul susținut de o coaliție condusă de Arabia Saudită și rebelii Houthi, susținuți de Iran. A dus la una dintre cele mai grave crize umanitare din lume, cu foamete, colaps sanitar și milioane de refugiați.
- **Războiul din Tigray** (Etiopia, 2020–2022) a izbucnit între guvernul federal etiopian și Frontul de Eliberare al Poporului Tigray (TPLF). S-a soldat cu zeci de mii de morți, atrocități împotriva civililor și un exod de refugiați către Sudan.
- **Revolte și represii** din **Belarus** (2020–prezent) ,după alegerile prezidențiale contestate, protestele masive au fost reprimare violent de regimul Lukașenko.Conflictul are o dimensiune politică și socială, legată de autoritarism și lipsa libertăților

- **Războiul din Nagorno-Karabakh** (2020, reluat în 2023), Armenia și Azerbaidjan au reluat lupta pentru enclava Nagorno-Karabakh. Conflictul a fost marcat de tehnologii militare moderne (dronuri, armament avansat) și victime civile semnificative.
- **Protestele masive din Chile** (2019–2020), declanșate de creșterea prețului la transportul public, dar extinse la inegalități sociale și economice profunde. Autoritățile au răspuns cu forță, iar în final a fost declanșat un proces de revizuire constituțională.
- **Criza din Venezuela** (din 2014–prezent), colaps economic, hiperinflație, penurie de alimente și medicamente, proteste reprimare, migrație masivă.
- **Insurgența din Mozambic** (Cabo Delgado, din 2017), Grupări islamiste au atacat sate și orașe, inclusiv centre de extracție de gaze naturale. Conflictul a provocat deplasarea a sute de mii de persoane.
- **Revoltele din Kazahstan** (ianuarie 2022), proteste izbucnite din cauza scumpirii gazului lichefiat s-au transformat în confruntări cu regimul autoritar. Rusia a trimis trupe pentru a sprijini guvernul kazah în reprimarea revoltelor.
- **Conflictul din Republica Democratică Congo (RDC)** este un conflict complex și de lungă durată, cu multiple cauze și actori implicați. În prezent, conflictul se concentrează în principal în estul țării, unde grupări rebele, inclusiv M23, și forțele guvernamentale se luptă pentru controlul teritoriului și resurselor naturale. Această situație a dus la o criză umanitară majoră, cu milioane de persoane strămutate și un risc ridicat de violențe și abuzuri.
- Există o disputa teritorială de lungă durată asupra **regiunii Essequibo**, deținută de Guyana, dar revendicată de Venezuela care a escaladat într-o criză în 2023, iar în 2024 Venezuela a adoptat o lege care desemnează regiunea ca nou stat aparținând Venezuelei.

Concluzie generală:

Africa și Orientul Mijlociu sunt cele mai afectate regiuni în termeni de număr și intensitate a conflictelor. Asia are conflicte persistente de natură etnică și religioasă. Europa se confruntă cu tensiuni teritoriale și războiul din Ucraina. America Latină suferă mai ales din cauza violenței neconvenționale (carteluri, crime organizate) și a disputelor de graniță.

Impactul conflictelor:

- **umanitar:** milioane de refugiați și persoane strămutate; pierderi de vieți omenești; foamete și boli.
- **economic:** distrugerea infrastructurii, scăderea investițiilor, creșterea sărăciei.
- **ecologic:** distrugerea mediului (păduri, surse de apă, soluri), poluare, explozii și scurgeri toxice.
- **social:** destabilizarea comunităților, migrații forțate, pierderea încrederii în instituții.

Posibile soluții pentru prevenirea conflictelor:

- diplomație preventivă, dialog și negocieri internaționale
- implicarea ONU și a altor organizații internaționale
- respectarea drepturilor omului
- promovarea educației și reducerea sărăciei
- consolidarea păcii post-conflicte

criza migrațiilor¹

Activități!!

Eseu de gândire critică (individual)

Obiective: dezvoltarea gândirii critice, argumentare logică, exprimare clară.

Titlu sugerat: „*Este războiul o soluție în secolul XXI?*”

Sarcini de lucru: elevii trebuie să aleagă un conflict recent (ex: Ucraina, Siria, Israel–Palestina, Israel-Sua-Iran), să analizeze cauzele, efectele și posibilele soluții. Să exprime opinia personală argumentată: este justificat vreodată un război? Există alternative reale?

Eseul trebuie să includă cel puțin 3 argumente și 1 contraargument, concluzie personală.

Dezbateri la clasă (pe echipe)

Temă propusă: „*Intervenția militară a statelor dezvoltate în conflictele internaționale este justificată*”

Obiective: gândire critică, ascultare activă, vorbire în public.

Roluri:

Echipa PRO argumentează în favoarea intervenției (ex: protejarea drepturilor omului, combaterea terorismului).

Echipa CONTRA susține non-intervenția (ex: respectarea suveranității, efecte negative asupra populației civile).

Restul clasei poate juca rolul de „observatori ONU” care notează punctele tari/slabe ale argumentelor.

Studiu de caz (în perechi sau grupuri mici)

Exemplu de caz: *Conflictul din Siria*

Sarcină: Elevii cercetează și completează o fișă de studiu care să includă:

- Cauzele conflictului (politice, economice, religioase)
- Actorii implicați (state, organizații, grupuri armate)
- Efecte (asupra populației, economiei, mediului)
- Posibile soluții (mediere, intervenție umanitară, sancțiuni internaționale)
- Rezultatul final: o prezentare de 5 minute în fața clasei, cu o hartă sau infografic.

Realizarea unui jurnal de refugiat (creativ, dar documentat)

Elevul își imaginează că este un tânăr refugiat care fuge dintr-o zonă de conflict (Ucraina, Sudan, Siria, Israel, Iran).

Obiective: empatie, înțelegerea impactului uman al conflictelor, exprimare narativă.

Sarcină de lucru: să scrie 1–2 pagini de jurnal în care descrie:

- motivele plecării
- obstacolele întâlnite în drumul spre un loc sigur
- cum se simte (emoții, frici, speranțe)
- gânduri despre viitor

Harta interactivă a conflictelor actuale

Obiective: sinteză, orientare spațială, colaborare

Materiale: hartă politică a lumii, markere colorate, fișe plastificate cu date

Sarcină: Fiecare grup primește un conflict și îl localizează pe hartă.

Scriu o scurtă fișă cu: anul declanșării, cauze, impact, număr de victime, soluții.

Elevii prezintă pe rând și se realizează o „hartă a riscului de conflict”.

Crearea unui afiș/memă de conștientizare

Obiective: comunicare vizuală, creativitate, gândire asociativă.

Temă: „*Conflictele ne afectează pe toți*”

Elevii pot crea: afișe vizuale cu mesaje pacifiste sau de solidaritate cu refugiații; meme educative despre absurditatea războiului, folosind imagini și texte scurte; postere digitale sau desenate manual.

Sugestie suplimentară:

Se poate crea un **portofoliu tematic** cu toate aceste activități – eseuri, afișe, hărți, jurnale – care să fie evaluate final sub forma unui „proiect interdisciplinar” (Geografie – Istorie – Educație Civică).

Bibliografie@webografie

Posea G., Aur N. Geografie, manual pentru clasa a X-a, Editura BICALL, 2005

Mândruț O., Geografie, manual pentru clasa a X-a, Editura Corint, 2005

Surd V., Zotic V., Popa-Bota H., Erchedi N., Geografie, manual pentru clasa a X-a, Editura Dacia, 2007

Neguț S., Ielenicz M., Apostol G., Geografie, manual pentru clasa a X-a, Editura Humanitas Educațional, 2005

Velcea I., Popescu C., Nicolae I., Dumitru D., Geografie, manual pentru clasa a X-a, Editura Didactică și Pedagogică, 2005

<https://geneva-academy.ch/galleries/today-s-armed-conflicts>

<https://monitorulapararii.ro/ce-conflicte-urmarim-in-2024-raport-al-consiliului-pentru-relatii-externe-pentru-prima-data-in-16-ani-principala-amenintare-la-adresa-sua-este-1-53866>

<https://www.hrw.org/news/2023/01/12/africa-conflicts-violence-threaten-rights>

<https://africacenter.org/spotlight/african-conflicts-displace-over-40-million-people/>

https://ro.wikipedia.org/wiki/List%C4%83_de_conflicte_militare_%C3%AEn_desf%C4%83%C8%99urare

<https://www.defenseromania.ro/conflicte-militare-in-desfasurare>

<https://spotmedia.ro/stiri/politica/harta-conflictelor-lumii-care-sunt-cele-mai-apropiate-de-noi-cele-mai-periculoase-si-cele-mai-dramatice-foto>

<https://stirileprotv.ro/stiri/international/harta-mondiala-a-tuturor-razboaielor-din-2012-cele-mai-fierbinti-locuri-de-pe-glob-gata-sa-erupa.html>

suport cartografic- <https://d-maps.com/>

<https://monitorulapararii.ro/anul-2021-a-inceput-cu-26-de-conflicte-la-nivel-mondial-1-35492>

¹ <https://www.romania-actualitati.ro/stiri/in-lume/pactul-global-cu-privire-la-migratii-a-fost-aprobat-oficial-la-marrakech-id118128.html>

<https://gemini.google.com/> - pentru generare de idei și structurarea schiței

